

samoprotežiranje, te da je sama nezavisnost fetišizirana, da je u pitanju ideološki mit, kao i da „sudije i tužioci žele da preuzmu vlast“.

Venecijanska komisija je o ovom pitanju zauzela jasan stav – sasvim suprotan viđenju ministarstva. Već u uvodnom delu mišljenja se navodi da se Ustav menja u procesu pridruživanja Evropskoj uniji, sa ciljem depolitizacije i jačanja nezavisnosti pravosuđa.¹ Takođe, da demokratska država može da funkcioniše ispravno samo ako ima nezavisno, pravično i nepristrasno pravosuđe kome građani veruju. Da bi se postigao ovaj cilj, presudno je da se pravosuđe posveti zaštiti vladavine prava i da bude oslobođeno političkog pritiska ili pristrasnosti.²

O pitanju odgovornosti Komisija se izjasnila naglasivši da je odgovornost izuzetno važna i da je pri proveru integriteta sudije potrebno da sistem odgovornosti bude slobodan od mešanja izvršne vlasti.³ Uz to, ocenjeno je da su predloženi razlozi za razrešenje sudija i tužilaca neprecizni i podložni različitim tumačenjima, a konstatovano je i da nacrtom amandmana nije garantovano pravo žalbe na odluku o razrešenju, niti je određen nadležni sud koji bi odlučivao u ovom postupku.⁴ Takođe, konstatovano je da ministar pravde nikako ne bi smeo da učestvuje u odlučivanju o disciplinskim merama protiv sudija.⁵

Dakle, kako načelno, tako i posebno u postupku ocene odgovornosti, izvršnoj vlasti je jasno stavljeno na znanje da u potpunosti treba da se povuče iz pravosudnog sistema – a to je sasvim suprotno od onoga što je ta vlast na domaćem terenu planirala i najavljivala.

Laž #2: Ministarstvo pravde je na pravom putu

Ministarka pravde je u televizijskom nastupu na pitanje – čime ste najviše zadovoljni iz dostavljenog mišljenja – objasnila da je zadovoljna time što su „svi komentari prihvatljivi“, jer oni pokazuju da je „ministarstvo pravde bilo na pravom putu“ i da su „prihvaćene suštinske novine koje je predlagalo“.

Podsetimo ovde da je Venecijanska komisija uputila 44 kritike i preporuke za suštinsku izmenu 29 ustavnih amandmana. Ako uzmemo u obzir i to da je izričito pohvaljeno samo ukidanje prvog izbora sudija na trogodišnji mandat – ostaje nejasno kako iz toga sledi zaključak da je ministarstvo pravde na pravom putu.

Sumnja u dobar put ministarstva se produbljuje čak i površnim pogledom na zaključna razmatranja mišljenja Venecijanske komisije. U njima se navodi da „postoje brojna otvorena pitanja koja bi trebalo rešiti u važnom procesu izmene Ustava“. Najvažnija sporna pitanja su: sastav Visokog saveta sudstva i uloga Narodne skupštine u njegovom sastavu; sastav Visokog saveta tužilaštva i uloga Narodne skupštine u njegovom sastavu; mogućnost raspuštanja Visokog saveta sudstva; predloženi uslovi za razrešenje zbog nestručnosti; način na koji se obezbeđuje jedinstvena primena zakona (uloga sudske prakse); položaj javnih tužilaca i njihovih zamenika.⁶

Venecijanska komisija je potvrdila i kritike stručne javnosti – da postupak promene Ustava nije započet i da se tek očekuje da Narodna skupština odluči o tome.⁷

Dakle, Komisija je osporila ključne predloge ministarstva, konstatovala je da postupak izmene Ustava nije započet, da su javne konsultacije kojim je rukovalo ministarstvo vođene u zatrovanoj atmosferi i da je potrebno sprovesti novu i široku javnu raspravu u konstruktivnoj i pozitivnoj atmosferi.⁸ Na osnovu čega je ministarka stekla utisak o „dobrom putu“?

Laž #3: Podržan je sastav Visokog saveta sudstva

Već smo naveli da je ministarka izjavila da je Komisija „dala podršku predlogu da u Visokom savetu sudstva bude pet članova sudija i pet koje bira Skupština“. Međutim, istina je da je o ovom predlogu konstatovano sledeće: da je paran broj članova sudskog saveta neuobičajen i